

ТВОРЧО-МЕТОДИЧНІ ПРІОРИТЕТИ КАФЕДРИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ ЛНАМ У 1970–1980-Х РОКАХ

УДК: 378.4.096.02-029-7]:745.52](477.83-25)«197/198»

Цуркан К. С. Творчо-методичні пріоритети кафедри художнього текстилю ЛНАМ у 1970–1980-х роках. У статті розглянутий розвиток та здобутки кафедри текстилю ЛДПДМ у 1970–80-х рр. В цей період продовжувалось формування методики таких дисциплін: композиція, спецкомпозиція, технологія ткацьких переплетень та технологія машин. У 1985 р. на кафедрі було запроваджено дві спеціалізації: художнє оформлення текстильних виробів способом ткацтва та художнє оформлення текстильних виробів способом друку, а отже постало завдання розробки робочих планів і програм, всієї необхідної методичної документації, придбання підручників та учбових посібників, оснащення необхідним обладнанням аудиторій та учбових майстерень. Розроблені в цей час методики є актуальними в сучасній практиці викладання цих дисциплін. Протягом цих років кафедра підготувала фахівців, які сьогодні складають її викладацький штат: З. М. Шульга, Г. Ф. Стеблій, Т. Г. Пугачевська (Печенюк), Г. Д. Кусько, І. О. Мінько (Муращик), Х. К. Чабан-Звіринська, С. Я. Бурак.

Ключові слова: кафедра текстилю, ЛДПДМ, методика, структура, текстиль, розвиток.

Цуркан К. С. Творческо-методические приоритеты кафедры художественного текстиля ЛНАИ в 1970–1980-х годах. В статье рассмотрены развитие и достижения кафедры текстиля ЛГИПДИ в 1970–80-х гг. В этот период продолжалось формирование методики таких дисциплин: композиция, спецкомпозиция, технология ткацких переплетений и технология машин. В 1985 г. на кафедре было введено две специализации: художественное оформление текстильных изделий способом ткачества и художественное оформление текстильных изделий способом печати, а значит встала задача разработки рабочих планов и программ, всей необходимой методической документации, приобретение учебников и учебных пособий, оснащение необходимым оборудованием аудиторий и учебных мастерских. Разработанные в это время методики актуальны в современной практике преподавания названных дисциплин. В течение этих лет кафедра подготовила специалистов, которые сегодня составляют ее преподавательский штат: З. М. Шульга, Г. Ф. Стеблій, Т. Г. Пугачевская (Печенюк), Г. Д. Кусько, И. О. Минько (Муращик), Х. К. Чабан-Звіринська, С. Я. Бурак.

Ключевые слова: кафедра текстиля, ЛДПДМ, методика, структура, текстиль, развитие.

Tsurkan K Creativity and Methodology: Priorities of the Department of Artistic Textile of LNAA in 1970–1980s. Background. During the first twenty years of its existence the Department of Textile has graduated a number of professionals who later became teachers, scientists, authors of works of art and leading specialists at textile enterprises. There has begun formation of teaching methods of specialized disciplines. In order to characterize the development of the Department during the period of 70–80s of XX century, one needs to analyze its methodological and creative activities, approach to the matter of human resources and provision of the Department with production facilities for performance diploma works and practical training. During the above mentioned period the methodologies of the following disciplines continued their formation: design, special design, technology of weaving and machine technology. The Department has introduced two specializations in 1985: artistic decoration of textile by weaving and artistic decoration of textile by printing, and therefore, there has arisen the task of development of working plans and course programs, elaboration of the required methodological documentation, purchasing of textbooks and study guides, equipping of lecture rooms and workshops with necessary tools. The developed at that time methodologies are largely relevant in

practical teaching of these courses nowadays. Changes are taking place in provision of the Department with production facilities: if in 60s the priority in practical training was given to the production facilities of Russian SSR, in 80s predominance passed to the Ukrainian enterprises. They are: Darnytsia Silk Mill, Donetsk Cotton Mill, Zhytomyr Flax Mill, Kyiv Shawl Factory, Kyiv Silk Mill, T. Shevchenko Kosiv Carpet Factory and so on. Performance of diploma works at production facilities remains important. Major part of presently teaching faculty — Z. Shulga, H. Steblii, T. Puhachevska (Pecheniuk), H. Kusko, I. Minko (Muraschyk), Kh. Chaban-Zvirynska, S. Burak, — have completed their study during the above mentioned period.

Objectives. The purpose of the article is to provide characteristic features of the Department during the 1970–80s. To achieve this objective one needs to analyze the best methodological practices of the Department, connection with production, subject range of diploma works and collaboration with foreign universities.

Methods. To provide the respective characteristics we use the following scientific methods: comparative-historical during the study of methodology and creative activities of the Department pertaining to the different time periods. Use of the comparative-historical method enables us to find out the changes that have occurred in the 1970–1980s and draw conclusions on integral picture of development of the Department at the time of the Soviet Union. Complementary to this method we use analysis to identify professional success of the students, alumni, individual artists and the factors of formation of modern textile education, which is possible only with careful study of previous achievements. In this work were used the methods of art criticism: descriptive, comparative.

Results. Analysis of the collected material gives us the following results: there have occurred a number of changes at the Department of Artistic Textile of LSIADA in the 1970–1980s that points to its active development. The practice of teachers and students exhibitions with participation of diploma works of the students, which originated in the 1960s, has become more active in the late 1970s — early 1980s. Production facilities — enterprises, where the students had been receiving on-the-job training, were of significant importance for the term and diploma projects. Another important item in the development of the Department was collaboration with foreign universities.

One of the partner universities of LSIADA was St. Cyril and St. Methodius Veliko Tarnovo University in Bulgaria. There was a cross direction of specialists in the fields of arts and crafts, monumental and decorative art, organization of thematic exhibitions, lecturing, presentation of research papers, experience interchange of scientific, artistic and ideological-educational work. Some alumni of 1970–80s dedicated themselves to creative, industrial, pedagogic and scientific work: S. Babkov (1972), Z. Shulha (1974), M. Sheremeta (1975), N. Borysenko (1977), O. Nykorak (1977), O. Paruta-Vitruk (1977), V. Hankevych (1978), H. Steblii (1978), T. Puhachevska (Pecheniuk) (1979), H. Kusko (1981), M. Deineha (1981), I. Minko (Muraschyk) (1982), D. Zavalova (1983), Kh. Chaban-Zvirynska (1983), S. Burak (1984), I. Danyliv-Flinta (1984), N. Shymin-Oprysk (1984), M. Lytvyniuk (1986), I. Lytvyniuk (1986), Yu. Stepanchuk (1989), M. Studnytska (1989).

Conclusions. According to the results, we come to the following conclusions: in the 70–80s of XX century the Department of Artistic Textile strains at connection of learning process and textile production. Due to the competent teaching of the course of design and work in material there were generated the diploma works at high artistic level and displayed at the prestigious exhibitions of diploma works. Educational practices are held at the production facilities, libraries, museums, including beyond the borders of the country. To expand the knowledge and skills of the students

are invited leading experts in the field of textiles, creativity and production. The specialists trained during this period constitute the core teaching staff of modern Department of Textile. The author plans further study of history of the Department during the period of independence. Research of independence period is an important basis for understanding modern development of the Department and development of artistic textile by Lviv artists.

Keywords: Department of Textile, LSIADA, methodology, structure, textile, development.

Постановка проблеми. Протягом перших двадцяти років існування кафедра текстилю випустила низку фахівців, які згодом стали провідними спеціалістами текстильних підприємств, викладачами, науковцями, авторами художніх творів. Почалось формування методик викладання спеціалізованих дисциплін. Для характеристики розвитку кафедри в радянський період є потреба проаналізувати її методичну, творчу та кадрову діяльність та забезпечення кафедри виробничими базами для виконання дипломних робіт та проходження виробничої практики в період 70–80-х рр. ХХ ст.

Актуальність теми. Стаття охоплює період 1970–1980-і рр. В цей час формуються програми, які багато в чому не втратили актуальності сьогодні. У 1985 р. відбувся розподіл на спеціалізації: художнє оформлення текстильних виробів способом ткацтва та способом друку, який існує і дотепер. В цей час навчання закінчили більшість теперішніх викладачів кафедри.

Зв'язок із науковими чи практичними завданнями. Стаття може бути доповненням до історії кафедри текстилю та ЛНАМ. Написана в контексті дисертаційної роботи «Мистецька освіта в галузі текстилю на Львівщині другої половини ХІХ — початку ХХІ ст. (історія, структура, художньо-методичні особливості)».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Витоки та розвиток українського радянського гобелену досліджувала Г. Д. Кусько в дисертації «Становление и развитие украинского советского гобелена» (опыт историко-теоретического освещения проблемы) (1988) [15]. У автора знаходимо інформацію про розвиток монументального гобелену та гобелену малих форм — тенденцію 1970–1980-х рр. Г. Кусько здійснила типологізацію, виявила специфіку, аспекти синтезу в інтер'єрі [15: 5]. Становленню та розвитку кафедри присвячена стаття автора 2006 р., в якій дається характеристика роботи кафедри, її кадрового та матеріально-технічного забезпечення. Цінною є інформація про вклад у розробку предмету композиції М. В. Курилича [13: 31], вслід за автором першим підхопив цю ініціативу І. К. Вторушин, методичні розробки якого приводимо у нашій статті. У дисертації Г. Д. Печенюк «Розпис тканей в Україні (20-і — початок 90-х рр. ХХ ст.)» проаналізовано становлення українського розписного текстилю, фахової школи розпису тканин (в середині 60-х років), що сформувалась

на базі ЛНАМ (на той час ЛДПДМ) [18: 94]. Статті автора з дослідженням художнього текстилю виходили у наступні роки [19; 20]. Не можна оминати увагою видання «Художній текстиль. Львівська школа» (1998) [21], де зібрані статті про історію становлення кафедри, ткацького осередку в Глинянах (біля Львова), присвячені творчій діяльності львівських митців художнього текстилю, науковій діяльності випускників кафедри. В дисертації «Художнє ткацтво Львова другої половини ХХ ст. (художні особливості, традиції, новації)» [17] О. І. Луковської знаходимо висновки автора про художні особливості творів львівських митців другої половини ХХ ст. У дисертації з'ясовується роль спеціальної мистецької освіти. Проаналізовано особливості формування та напрямки навчального процесу відділу художнього текстилю ЛДКДУМ ім. І. Труша та кафедри художнього текстилю ЛНАМ.

Новизна. Стаття є результатом вивчення матеріалів Архіву ЛНАМ та ДАЛЮ, в науковий обіг вводяться імена визначних випускників, виявлено значення зв'язку інституту з виробництвом, проаналізовано творчо-методичний доробок кафедри.

Мета статті. Дати характеристику діяльності кафедри протягом 1970–80-х рр. Проаналізувати методичні напрацювання кафедри, зв'язок з виробництвом, тематичний діапазон дипломних робіт та співпрацю із зарубіжними ВНЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 1970–1980-х рр. на кафедрі художнього текстилю ЛДПДМ відбулась низка змін, які свідчать про її активний розвиток. Практика виставок викладачів та студентів та участь у них студентських, дипломних робіт, яка зародилась в 1960-х рр. (Київ, виставка «До дня художника, 1960») [10] активізувалась в кінці 1970-х — початку 1980-х років. В конкурсі студентів художніх ВНЗ, присвяченому 50-річчю Великої жовтневої революції взяло участь більше 600 студентів з 13 художніх та художньо-промислових вишів СРСР, серед дипломантів конкурсу — випускниця кафедри текстилю 1967 р. — Н. Р. Боднар з гобеленом «Моя Україна» (кер. Н. М. Галкіна) [8: 8]. В архівних даних знаходимо свідчення про виставки кращих дипломних робіт — м. Баку (1981), м. Тбілісі (1984), Москва (1984, Всесоюзна виставка художніх ВНЗ СРСР). В документах про участь студентів в конкурсах та виставках за 1977 р. знаходимо прізвища випускників кафедри художнього текстилю: Р. В. Яцків, Г. С. Колодяжна, Б. В. Заблоцька, М. П. Жилина, М. Г. Мащенко, Л. Г. Довженко, Є. С. Фащенко, Н. В. Борисенко, В. М. Галицька, Г. В. Копова та ін. Діапазон творів — це гобелени, сувенірні килимки, батіки, костюми, сукні, сорочки (з народним орнаментом), доріжки, подушки [11: 30].

Сюжетний гобелен, сформований в 60-і рр., продовжував розвиток в 1970-х роках, часто мав ідеологічне спрямування: «Земля — селянам»

(В. О. Хомчик, кер. М. В. Токар, 1970), «Поезія вільної праці» (С. В. Ярема, кер. Є. В. Арофікін, 1970) (рис. 1), «Доярки» (Р. В. Яцків, кер. І. Я. Боднар, 1970) (рис. 2), «Слава робітничому класу» (П. М. Мороз, кер. Ю. В. Скандаков, 1975), панно «Ми наш, ми новий світ збудуємо» (В. І. Блажко, кер. М. П. Жиліна, 1978).

Однак поряд з цим «Рух мистецтва тканини», який виник у Європі та Америці в кінці 1950-х, в 1970-х починав набувати популярності в українському текстилі. Вперше елементи «нового текстилю» та відповідні завдання почали впроваджуватись у навчальну практику викладачів кафедри художнього текстилю ЛДПДМ (тепер ЛНАМ) Є. Фашенко, М. Токар, та І. Боднара. Вже з 70-х рр. І. Боднар практикував завдання зі створення об'ємно-просторових та об'ємно-пластичних текстильних об'єктів з використанням волокна чи тканини [14: 78].

У дипломному проектуванні 70-х років поряд з вибивними панно з'являються декоративні панно в техніці «батик»: В. О. Марценко «Слава праці» (1971, кер. Н. М. Молчанова), В. О. Дюдін «Квітуча Радянська Буковина» (1972, кер. Є. В. Арофікін), М. Г. Машенко Мініатюри в техніці батик за твором І. Котляревського «Енеїда» (1972, кер. Є. С. Фашенко), Г. П. Дурняк «Мрії мого дитинства» (рис. 4) (1976, кер. С. А. Бабков), П. П. Кияниця «Київ Х–ХІІІ ст.» (рис. 3) (1976, кер. Є. В. Арофікін), А. В. Гончарук «Дерево землі» (рис. 5) (1977, кер. Є. С. Фашенко), М. І. Базак «Весна» (рис. 6) (1978, кер. М. В. Токар). Дипломи 80-х років — це гобелени, промислові тканини, вибивні тканини, інтер'єрні та платтяні тканини, панно-батіки.

У цей період відбулись зміни в структурі кафедри. Наказом № 107 від 28 серпня 1972 р. на підставі рішення Колегії Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР від 11 квітня 1972 р. відділ художнього текстилю було розділено на дві кафедри: кафедру художнього текстилю та кафедру моделювання одягу. У 1975 р. у ЛДПДМ було утворено два факультети: факультет декоративно-прикладного мистецтва та факультет інтер'єру та обладнання. Згідно наказу № 49 від 10 квітня 1985 р. «Про організацію підготовки спеціалістів за новими спеціалізаціями зі спеціальності № 2227» у 1985–1986 навчальних роках розпочато підготовку фахівців зі спеціалізацій: а) по кафедрі художнього текстилю: художнє оздоблення текстильних виробів способом ткацтва, художнє оформлення текстильних виробів способом друку; б) по кафедрі моделювання швейних виробів: художнє оформлення та моделювання трикотажних виробів, моделювання костюму, моделювання взуття та головних уборів. Завідуючою кафедрою текстилю на момент наказу була М. В. Токар. Перед деканом факультету ДПМ Ф. Ш. Амировим, зав. кафедрами М. В. Токар та Т. Д. Кузьминською стояло завдання розробки робочих планів і програм, всієї

необхідної методичної документації, придбання підручників та учбових посібників, оснащення необхідним обладнанням аудиторій та навчальних майстерень. Необхідно було призначити викладачів та навчальних майстрів, котрі будуть вести спеціальну підготовку студентів, направляти їх на препідготовку та стажування до 3-х місяців на промислові підприємства та навчальні заклади, де ведеться підготовка спеціалістів із вказаних спеціалізацій, а також виступити перед Мінвузом УРСР з проханням про закріплення баз практики для студентів, що навчаються за новими спеціалізаціями. Важливо було укласти домовленості про творчу співпрацю з підприємствами та організаціями, що мають все необхідне технологічне обладнання та висококваліфікованих спеціалістів з метою проведення виробничої практики на цих підприємствах а в необхідних випадках організувати там філіали кафедр.

У 1982 р. на кафедрі був наступний професорсько-викладацький склад: Н. М. Молчанова (професор), Є. В. Арофікін (професор), Є. С. Фашенко (професор), М. В. Токар (зав. каф., доцент), І. Я. Боднар (доцент), М. П. Жиліна (старший викладач), С. А. Бабков (ст. викладач), З. М. Семак (ст. викл., канд. техн. наук), Я. Р. Борис (викладач), Н. В. Борисенко (викладач), О. О. Шпитковська (викладач), Т. Г. Печенюк (викладач), В. В. Веселовська (викладач), Н. М. Дяченко (викладач), З. М. Шульга (викладач).

Важливий вплив на розвиток кафедри мали методичні розробки композиції, технології ткацьких переплетень та програми виробничої практики, які давали можливість закріпити отримані знання на виробничих підприємствах. За методикою весь курс композиції розподілявся на три напрямки: 1. Основи загальної композиції в художньому текстилі; 2. Основи спеціальної композиції в художньому текстилі; 3. Спеціальна композиція. Загальна композиція проводилась на першому курсі. Перед студентом ставилось завдання: вибір декоративного елемента та його перетворення в орнамент. Відповідь на завдання здійснювалась шляхом роботи з натурою, зарисовок, етюдів, через вивчення основних видів рапортних та замкнутих композицій, планового заповнення фону, аналіз кольору у зв'язці зі змістом та призначенням композиції. Основи спеціальної композиції проводились на другому курсі. Її суть полягала у вивченні студентами основних принципів композиції для ткацтва, набійки, моделювання. Спеціальна композиція була впроваджена на третьому курсі, та завершувалась дипломною роботою. Студент повинен навчитись виробляти різні види композицій з урахуванням заправочних даних фабрик, структури тканин, асортименту. Спеціальна композиція передбачала постійний аналіз студентом своїх робіт та співставлення їх з вимогами виробництва. Завдання на кожному курсі вибудовувались за ступенем складності: від рапортних орнаментальних композицій

рис. 1. Ярема С. В. «Поезія вільної праці», 1970 р. кер. Ароф'якін Є. В.

рис. 2. Яцків Р. В. «Доярки», 1970, кер. Боднар І. Я.

рис. 3. Кияниця П. П.

«Київ Х-ХІІІ», 1976, кер. Ароф'якін Є. В.

рис. 4. Дурняк Г. П. «Мрії мого дитинства»,
1976, кер. Бабков С. А.

рис. 5. Гончарук А. В. «Дерево землі»,
1977, кер. Фащенко Є. С

рис. 6. Базак М. І. «Весна», 1978, кер. Токар М. В

метрових тканин до сюжетно-тематичних килимів та гобеленів, від простих заправок до складних [6: 2]. Основні напрямки, за якими проводилось навчання композиції та роботи в матеріалі: 1. Розвиток образного мислення; 2. Виховання розуміння декоративного начала; 3. Виховання емоційно-естетичного чуття; 4. Творче втілення єдності змісту та форми; 5. Вивчення стилевих особливостей композиції; 6. Вивчення матеріалу та технології виробництва [6: 4].

У 1971 р. була розроблена розширена програма з технології ткацького виробництва для відділення художнього текстилю ЛДПДМ (спеціальність «Художнє оздоблення тканин та виробів з них»), яка включала 1) технологію ткацтва 2) теорію ткацьких переплетень. У технологію ткацтва входило вивчення текстильної промисловості СРСР, структури ткацької фабрики, характеристики продукції, що випускалась фабриками, можливостей комбінування різних видів пряжі і тканин, розподіл основи і утку по тканині, технологічна схема утворення тканини на ткацькому станку. Теорія ткацьких переплетень охоплювала принципи побудови заправочно-го рисунку й заправочного розрахунку тканини. До них належать: вивчення видів проборок ниток основи в реміз і бердо, ознайомлення з необхідними приладами для проборки і розподілу основи в бердо і ремізи при проборці, вивчення побудови заправочного розрахунку тканини, розрахунку кольорового снування, снування для партійної та стрічкової снувальних машин [9: 2]. Вивчення фундаментальних (класичних) переплетень, похідних та комбінованих переплетень, правила побудови тканин з сумісним ефектом кольорової пряжі та переплетення, патрунування тканин з рисунком похідних та комбінованих переплетень. Освоєння жакардових тканин простих, складних та крупноузорових переплетень. Вивчення роботи ткацьких станків, класифікації багаточовникових механізмів, асортименту готових тканин виробів [9: 7].

Виробнича практика проходила методом практичного виконання завдань. До переддипломної практики кожен студент проходив дві виробничі практики. Тривалість практики — 9 тижнів, з яких перші 4 тижні відводиться для виробництва, а решта для збору орнаментального і сюжетного матеріалу, зарисовок рослинних форм. В задачу входило детальне вивчення особливостей технологічного процесу виробітки асортименту, аналогічно заданому на дипломне дослідження, збір та вивчення необхідного історичного, технологічного та художньо-декоративного матеріалу по завданню [9: 10]. Основним місцем проходження переддипломної практики було виробництво, де студент збирав і вивчав матеріал з технології виробітки асортименту, заданого на диплом [9: 11]. Студенти 2 курсу закріплюють теоретичні знання, отримані з курсу «теорія переплетень» та «технологія машин».

Обов'язковою була робота студента у художній майстерні підприємства, де проходила практика. При вивченні особлива увага надавалась вибійці. Якщо на підприємстві її не було, то проводилась екскурсія на інше підприємство (на набивні і обробні фабрики). Студенти 4 курсу проходили практику на провідних текстильних фабриках Радянського Союзу. Метою цієї практики було практичне ознайомлення студентів з роботам художників на фабриці; зрозуміти взаємозв'язок характеру рисунку в проекті композиції з технологічними процесами виконання в матеріалі на станках жакардових машин. Останнім завданням виробничої практики було введення своєї композиції у виробництво, яке проходило за наступним планом: 1) розробка проекту композиції 2) затвердження проекту на фабриці 3) виконання патрону 4) слідкування за виконанням матеріалу [7]. Іншими місцями практики студентів були бібліотеки, музеї, виставки, асортиментні кабінети, торгові палати [9: 13]. Переддипломна практика проводилась в кінці 8 семестру 4 курсу на основі засвоєних теоретичних та практичних дисциплін: технології ткацтва, теорії ткацьких переплетень і композиції ткацького рисунку.

Важливим пунктом розвитку кафедри була співпраця із зарубіжними ВНЗ. Одним із ВНЗ-партнерів ЛДПДМ був Великотирновський університет ім. Кирила і Мефодія в Болгарії. Відбувалось перехресне спрямування спеціалістів в галузях декоративно-прикладного, монументально-декоративного мистецтва, організація тематичних виставок, для читання лекцій, наукових доповідей, обміну досвідом наукової, творчої та ідейно-виховної роботи. Обмін інформацією забезпечувався завдяки проведенню «Днів вищої школи» з організацією виставок творчих робіт викладачів та студентів, науково-методичної і учбової роботи кожного ВНЗ [12]. Для обміну досвідом було сформовано план запрошення провідних спеціалістів для читання лекцій, в архівах знаходимо імена деяких спеціалістів, зарахованих на певний проміжок часу (це приблизно 20–30 год.): Л. О. Молчанова (1 квітня — 17 травня 1982 р.), О. І. Стаховська (провідний художник львівського виробничого об'єднання «Юність», травень, 1984 р.), Н. П. Грибань (заслужений художник УРСР, травень, 1984 р.), Йозас Бальчиконіс (проф. Литовського державного художнього інституту, 1985 р.).

Відбуваються зміни у забезпеченні кафедри виробничими базами, якщо в 60-х роках пріоритетними для виробничої практики були підприємства Російської РСР, то у 80-х переважають українські підприємства. Це Дарницький шовковий комбінат, Донецький бавовняний комбінат, Житомирський льонокомбінат, Київська хусткова фабрика, Київський шовковий комбінат, Косівська килимова фабрика ім. Т. Шевченка, Косівське художньо-виробниче об'єднання «Гуцульщина», Луцький шовковий комбінат, Львівська ткацька

фабрика, Решетилівська фабрика ім. Клари Цеткін, Рівненський льонокомбінат, Тернопільський бавовняний комбінат, Херсонський бавовняний комбінат, Черкаський шовковий комбінат, Чернігівський камвольно-суконний комбінат та ін.

Залишається актуальним виконання дипломних проектів на промислових підприємствах. Так, на Глинянській килимовій фабриці «Перемога» виконували дипломні роботи: Г. Д. Кусько (1981), Г. А. Чабан (1981), І. С. Гуменюк (1982), Б. В. Заблоцька (1982), на Решетилівській фабриці ім. Клари Цеткін — Т. Г. Пугачевська (Печенюк) (1979), Л. М. Кришталь (1981), П. В. Гарпаш (1982), П. І. Керімова (1982), О. Ю. Блажко-Кондрашова (1983), Д. А. Зав'ялова (1983) та ін.

Низка випускників 1970–80-х рр. присвятили себе творчій, виробничій, педагогічній, науковій діяльності: С. А. Бабков (вип. 1972), З. М. Шульга (вип. 1974), М. М. Шеремета (вип. 1975), Н. В. Борисенко (1977), О. І. Никорак (1977), О. В. Парута-Вітрук (1977), В. Р. Ганкевич (1978), Г. Ф. Стеблій (1978), Т. Г. Пугачевська (Печенюк, 1979), Г. Д. Кусько (1981), М. Я. Дейнега (1981), І. О. Мінько (Мурашик) (1982), Д. А. Зав'ялова (1983), Х. К. Чабан-Звіринська (1983), С. Я. Бурак (1984), І. З. Данилів-Флінта (1984), Н. Р. Шимін-Оприск (1984), М. А. Литвинюк (1986), І. В. Литвинюк (1986), Ю. С. Степанчук (1989), М. Р. Студницька (1989).

Висновок. У 70–80-х рр. ХХ ст. на кафедрі художнього текстилю дбають про зв'язок навчального процесу та текстильного виробництва. Завдяки грамотному провадженню курсів композиції та роботи в матеріалі створюються дипломні роботи високого художнього рівня, які демонструються на престижних виставках дипломних робіт. Навчальні практики проводяться на виробництві на базах бібліотек, музеїв, в тому числі за межами країни. Для розширення знань і вмінь студентів запрошуюються провідні фахівці в галузі текстилю, творчості та виробництва. Спеціалісти, підготовані в цей період, складають основу педагогічного складу сучасної кафедри текстилю.

Перспективи подальших досліджень. Передбачається подальше вивчення історії кафедри в період незалежності. Дослідження періоду незалежності є важливим підґрунтям для розуміння сучасного розвитку кафедри та розвитку художнього текстилю львівських митців.

Література:

Архівні джерела (1–12 позиції)

1. Архів ЛНАМ, історична довідка.
2. Архів ЛНАМ, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 1278, том 1 (1981), на 274 арк.
3. Архів ЛНАМ, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 1315, том 2 (1982), на 241 арк.
4. Архів ЛНАМ, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 1351, том 1 (1983), на 247 арк.
5. Архів ЛНАМ, ф. Р-1653, оп. 1, Спр. 1387 (1984), на 291 арк.
6. ДАЛО, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 225. Доклад ст. преподавателя Вторушина о методике преподавания композиции на кафедре текстиля, 14 арк.
7. ДАЛО, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 393. Програми виробничої практики студентів інституту на 1961/1962 н.р. 11 арк.
8. ДАЛО, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 654. Материали об итогах конкурса студентов художественных вузов на лучшую творческую и научную работу в честь 100-летия В. И. Ленина (приказы, расторжения, переписка и другие), 19 арк.
9. ДАЛО, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 803, поч. 1971 р. Учебные программы, разработанные преподавателями кафедры художественного текстиля, 14 арк.
10. ДАЛО, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 843. Отзывы о выставке работ преподавателей и студентов института, посвященной «Дню художника» 12 апреля 1960 года, 4 арк.
11. ДАЛО, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 1099. Документы об участии студентов в различных выставках и конкурсах на лучшую творческую работу, 73 арк.
12. ДАЛО, ф. Р-1653, оп. 1, спр. 1130. Документы о сотрудничестве института с зарубежными вузами в 1976 г. (подбор специалистов, договора, программы и др.), 44 арк.
13. Кусько Г. Д. Кафедра художнього текстилю Львівської національної академії мистецтв: становлення, розвиток, потенціал / Г. Д. Кусько // Вісник ЛНАМ. — 2006. — Вип. 17. — Львів: ЛНАМ. — С. 25–40.
14. Кусько Г. Д. Рух мистецтва тканини в Україні / Г. Д. Кусько // Альбом «Художній текстиль. Львівська школа» / [укл. Т. Г. Печенюк]. — Львів: Поллі, 1998. — С. 78–81.
15. Кусько Г. Д. Становление и развитие украинского советского гобелена (опыт историко-теоретического освещения проблемы): автореф. дис. на здобуття ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.05 «Декоративное и прикладное искусство» / Кусько Г. Д. — М., 1987. — 21 с.
16. Луковська О. І. Діяльність кафедри художнього текстилю ЛНАМ: традиції і новаційні пошуки / О. І. Луковська // Вісник ХДАДМ. — 2006. — № 12. — С. 94–101.
17. Луковська О. І. Художнє ткацтво Львова другої половини ХХ ст. (художні особливості, традиції, новації): дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.06 «Декоративне і прикладне мистецтво» / Луковська О. І. — Львів, 2007. — 161 с.
18. Печенюк Т. Г. Розпис тканин в Україні (20-і — початок 90-х рр. ХХ ст.): дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.06 «Декоративне і прикладне мистецтво» / Печенюк Т. Г. — Львів, 1996. — 168 с.
19. Печенюк Т. Г. Сучасні тенденції розпису на тканині. — Альбом «Художній текстиль. Львівська школа» / [укл. Т. Г. Печенюк]. — Львів: Поллі, 1998. — С. 74–77.
20. Печенюк Т. Колаж в текстилі: від техніки до операційного мислення / Т. Печенюк // Вісник ЛНАМ. — 2008. — Вип. 19. — Львів, ЛНАМ — С. 80–87.
21. Художній текстиль. Львівська школа / [укл. Т. Г. Печенюк]. — Львів: Поллі, 1998. — 160 с.

Рецензент статті: Печенюк Т. Г.,
кандидат мистецтвознавства, професор
кафедри художнього текстилю,
Львівська національна академія мистецтв